



Lausuntoyhteenveto: sähköisen tunnistamisen HE ja valtioneuvoston asetus luottamusverkostosta

Liikenne- ja viestintäministeriö vastaanotti lausuntoja sähköisen tunnistamisen hallituksen esitysluonnokseen ja valtioneuvoston asetusluonnokseen 40 kpl. Lausunnot poikkesivat sisällöltään toisistaan merkittävästi, sillä osa lausunnonantajista piti hanketta hyvin kannatettavana ja osa näki hankkeessa merkittäviä ongelmia. Lausunnot ovat nähtävissä osoitteessa: <http://www.hare.vn.fi/> ja hankkeen numero LVM055:00/2014.

Yleinen palaute

Yleisesti katsottiin, että kansallisen tunnistamisratkaisun kehittäminen on kannatettavaa. Todettiin, että hanke on tärkeä ja merkittävä, mutta aikataulu on liian kiireellinen, jonka vuoksi esimerkiksi sähköisistä allekirjoituksista ja sähköisistä luottamuspalveluista sisämarkkinoilla annetun EU-asetuksen (EU) N:o 910/2014 vaikutuksia toimijoille ei ole riittävästi arvioitu.

Valmistelun avoimuutta on osin kiitelty, mutta osin todettu katkonaiseksi eikä sidosryhmien palautteita ole katsottu otetun riittävästi valmistelussa huomioon.

Myönteisissä lausunnoissa todettiin, että esitysluonnos luo yhtenäisemmän ja kustannustehokkaamman toimintamallin tunnistuspalveluihin ja sähköisiin allekirjoituksiin. Teknisten rajapintojen kehittämistä tai niihin liittymistä ei nähty vaikeana tai kalliina prosessina.

Kriittisissä lausunnoissa todettiin, että esitysluonnoksen pohjalta syntyy kuva raskaasta, suuriin investointeihin pakottavasta ja käyttökustannuksia lisäävästä mallista. Katsottiin, että toteutuessaan esitys käytännössä poistaisi markkinoilta vaihtoehdot vahvan sähköisen tunnistamisen mallit ja pakottaisi toimijat yhteiseen luottamusverkostoon, jossa hinnat olisi säännelty. Tämä ei parantaisi palveluntarjoajien asemaa, ei loisi kuluttajille oikeasti uusia vaihtoehtoja, eikä toisi markkinoille uusia toimijoita.

Yksityiskohtainen palaute

Useissa lausunnoissa todettiin, että turvatasoja ei tulisi mainita esitysluonnoksessa lainkaan, koska EU-asetuksen toimeenpano on käynnissä ja vaatimukset tarkentuvat myöhemmin.

Useissa lausunnoissa luottamusverkostomallia pidettiin hyvänä, mutta kritisoitiin, että esitysluonnoksessa ei ole kuvattu riittävästi luottamusverkoston hallintamallia. Useissa lausunnoissa kyseenalaistettiin se, että käytännössä on luotu pakko liittyä luottamusverkostoon.

Useissa lausunnoissa todettiin, että esitysluonnoksessa ehdotettu siirtymäaika on liian lyhyt.

Esitysluonnoksen käsitteistö nähtiin osin ristiriitaiseksi ja epäjohdonmukaiseksi.

Ensimmäisen ehdotettu hinta katsottiin toisaalta liian korkeaksi ja toisaalta sitä ei joissakin lausunnoissa hyväksytty myöskään niin alhaisena kuin sitä oli ehdotettu.

Väestörekisterikeskuksessa tehtävää ns. sulkulistatarkastusta ei nähty perusteltuna jokaisen tunnistetiedon siirron kohdalla, sillä se koettiin ylimitoitetuksi. Sulkulistatarkistuksen katsottiin olevan lisätaakka ja lisäksi todettiin, että tarkistuksen tulisi olla maksuton. Lisäksi todettiin, että sulkulistatarkistus saattaisi luoda tietoturvaohkan.

Pankkisektori on huolissaan siitä, että pankkien asiakkuuksien avaaminen muiden yksityisen sektorin toimijoiden käyttöön synnyttää uusia turvallisuusriskejä, joiden vaikutuksia ei ole arvioitu.

Vaatus siitä, että tunnistuspalvelun tarjoajan ja sähköisiä allekirjoituksia tarjoavan varmentajan tulee tarkistaessaan hakijan henkilöllisyyden, vaatia hakijaa ilmoittamaan henkilötunnuksensa, on todettu ongelmalliseksi, sillä toteutuessaan sen katsottiin estävän tunnisteen myöntämisen henkilöille, joilla ei ole suomalaista henkilötunnusta.

Esityksen vaikutustenarvioinnit katsottiin osin puutteellisiksi.

Jatkotoimet

Liikenne- ja viestintäministeriö valmistelee esitysluonnosta saadun lausuntopalautteen perusteella. Tarkoitus on, että esitys tulee voimaan tämän hallituskauden aikana.